

Szabadtéri tüzek megelőzése

Az egyre enyhébb időjárásnak köszönhetően napról napra többen választanak szabadtéri programot és tevékenységet. Ezek során fokozott figyelmet kell fordítani a tűzvédelmi szabályok betartására, hiszen minden év tavaszán visszatérő problémát jelentenek a szabadtéri tüzek, ugrásszerűen megnő az ilyen típusú esetek száma. Különböző okokból gyulladhatnak meg erdők, mezők és tarlók, de a számok azt mutatják, hogy a legtöbb eset emberi gondatlanságra vezethető vissza. A katasztrófavédelem és az Országos Tűzmelegelőzési Bizottság éppen ezért kiemelt feladatként kezeli a vegetációtüzek megelőzését, az ezzel kapcsolatos figyelemfelhívást és tájékoztatást.

Az elmúlt évben országsszerte valamivel több mint hétezerszer kellett a katasztrófavédelem tűzoltó egységeinek szabadtéri tűzhöz vonulniuk, ezek közül csaknem 4600 alkalommal erdő- és vegetációtűzhöz. Összehasonlításképp, 2012-ben 22 ezer szabadtéri tüzesethez riasztották a tűzoltókat országsszerte. A jelentős mértékű csökkenés a csapadékosabb tavalyi időjárás mellett az intenzív hatósági ellenőrzéseknek tudható be. A legtöbb szabadtéri tűz 2013-ban Borsod-Abaúj-Zemplén, Pest és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében keletkezett.

A szokatlanul korán jött jó időnek köszönhetően már megkezdődött az avar és a növényi hulladékok égetésének időszaka is, ezeknél is fontos a fokozott odafigyelés, hiszen a felügyelet nélkül hagyott tűz könnyen továbbterjedhet és életveszélyt jelentő, vagy súlyos kárt okozó tüzek forrásává válhat. Soha nem szabad felügyelet nélkül égetni, és minden esetben gondoskodni kell a lángok eloltásáról. A szabad területen történő tűzgyújtás, továbbá a tarló és a növényi hulladékok égetésének tűzvédelmi előírásait az Országos Tűzvédelmi Szabályzat tartalmazza.

A helyi tűzmelegelőzési propagandamunka hatékonysága érdekében az Igazgatóság összefoglalta az égetésre vonatkozó jogszabályi előírásokat.

Mikor van lehetőség az égetésre? – általános jelleggel TILOS!

A kérdéskör pontos megértésére külön kell választani a belterületen, illetve a külterületen történő égetés jogszabályi környezetét.

A főszabály alól több jogszabály teszi lehetővé a növényi hulladék égetését, bizonyos **feltételek teljesülése esetén!**

A tűzgyújtással, tűzgyújtási tilalommal és a mezőgazdasági hulladék égetésével kapcsolatos jogi szabályozás kereteit a *környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény* (a továbbiakban: Kvt.) levegő védelméről szóló rendelkezései, továbbá a *levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet* (továbbiakban: 306/2010. Korm. r.) szabályozza.

1) Belterületen - avar és kerti hulladék égetése

A 306/2010. Korm. r. 27. § (2) bekezdése alapján **„Hulladék nyílt téri, vagy a hulladékok égetésének feltételeit rögzítő jogszabályban foglaltaknak nem megfelelő berendezésben történő égetése, a háztartásban keletkező papírhulladék és veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladék háztartási berendezésben történő égetése kivételével tilos. Nyílt téri hulladékégetésnek minősül, ha a hulladék - az elemi kár kivételével - bármilyen okból kigyullad.”**

A Kvt. 48. § (4) bekezdés b) pontja értelmében a települési önkormányzat képviselőtestülete önkormányzati rendeletben szabályozza a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, valamint az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokat. **Az**

önkormányzati rendeletben szabályozott időszakokról és feltételekről az önkormányzattól kell érdeklődni, mely nem lehet ellentétes a jogszabályi környezet rendelkezéseivel.

Kerti égetés tűzvédelmi szabályai:

- kizárólag szélcsendes időben végezhető az égetés, ha feltámad a szél, annak erősségétől függően a tüzet, azonnal el kell oltani,
- a kerti hulladékot csak olyan helyen és területen szabad égetni, ahol az égetés és annak hőszugárzása a személyi és vagyónbiztonságot nem veszélyezteti, vagyoni és környezeti kárt nem okoz,
- a tűz őrzéséről és veszély esetén annak eloltásáról a tűz gyújtója köteles gondoskodni,
- az öltözet a szabadtéri tűz tulajdonságaihoz igazodjék (kerülni kell a bő, lebegő ruházatot, a tűz közelségét),
- a tűz helyszínén olyan eszközöket és felszereléseket kell készenlétben tartani, amelyekkel a tűz terjedése megakadályozható, illetőleg eloltható. (lapát, kerti csapra szerelt locsolótömlő),
- az égetés befejezésével a tüzet el kell oltani és a parázslást meg kell szüntetni,
- az égetendő kerti hulladék nem tartalmazhat semmilyen más kommunális, ipari eredetű, illetve veszélyes anyagot tartalmazó hulladékot.

Kerti sütés szabályai:

- kizárólag szélcsendes időben végezhető a sütés, ha feltámad a szél, annak erősségétől függően a tüzet azonnal el kell oltani,
- akkora tüzet szabad csak rakni, amit a rendelkezésre álló eszközökkel, erővel el lehet oltani (legyen készenlétben víz, vödör, homok, lapát),
- az összegyűjtött égetnivalót lehetőleg egy gödörben, vagy süllyesztett vashordóban, esetleg műszakilag megfelelően kialakított sütőhelyen kell elhelyezni, vagy körbe kell árkolni a tűzgyújtás előtt,
- a sütőhely kialakításánál fogva a környezetre tűzveszélyt ne jelentsen (szakszerűen kivitelezett égéstermék elvezetés, éghető anyagtól mentes környezet),
- a sütési hely megválasztásnál számolni kell a kedvezőtlenül változó széliránnyal, tovább tekintettel kell lenni arra, hogy a szél erősségének változása a láng nagyságát, irányát jelentősen befolyásolja, illetve a felröppenő nagy távolságra elszálló izzó zsarátnokokra,
- TILOS a tüzet őrizetlenül hagyni,
- a gyerekeket ki kell oktatni a tűz veszélyeire (a parázssal, tűzzel való pajkosság veszélyeire fel kell hívni a figyelmet és meg kell tiltani),
- a szabadtéri főzéshez, sütéshez, grillezéshez használt eszközök stabilan kerüljenek megtelepítésre (a felboruló sütőhely égési sérülést okozhat, illetve a felboruló grillből a kiszóródó izzó faszén szintén gyújtási veszélyt jelenthet),
- az égetés, sütés befejeztével a tüzet el kell oltani, úgy hogy a tűz ne gyulladjon vissza, (a parázsló részeket vízzel le kell locsolni, vagy homokkal, földdel összefüggően le kell fedni és várni, amíg a teljes füstölgés, gőzölgés megszűnik.)
- meg kell győződni arról, hogy nem maradt izzó, parázsló anyag, mert az tűzveszélyt jelent.

2) Az égetés feltételei külterületre vonatkozóan

a) Növényegészségügyi okból

A 306/2010. Korm. r. 27. § (3) bekezdése alapján a **„*lábbon álló növényzet, tarló és növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék nyílt téri égetése tilos.”***

A védett és fokozottan védett életközösségekre vonatkozó korlátozásokról és tilalmakról szóló 67/1998. (IV. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 67/1998. Korm. r.) állapít meg speciális szabályokat. A 67/1997. Korm. r. 7. §-ának (4) bekezdése értelmében „*az erdőterületen található védett növénytársulásokban a teljes talaj-előkészítés és a vágásterületen az égetés csak növényegészségügyi indokból vagy természeti kár megelőzése, illetve elhárítása miatt végezhető.*”

Tehát a 306/2010. Korm. r. 27. § (2) bekezdése **általános jelleggel**

- **megtiltja hulladék nyílt téri égetését,**
- valamint a (3) bekezdés a **tilalmat kiterjeszti** a lábon álló növényzet, tarló illetve növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék (továbbiakban: **növényi hulladék**) égetésére is.

Továbbá az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 48. §-a alapján a növények és **növényi termékek egyes károsítói behurcolásának**, elterjedésének és felszaporodásának **megakadályozása, kártételének csökkentése**, felszámolása érdekében, **az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv fertőtlenítést, megsemmisítést rendelhet el**, amelynek érdekében meghatározott szerek, eszközök, illetve **eljárások alkalmazását előírhatja vagy betilthatja**.

Az illetékes hatóság gyakorlatában előfordul, hogy a fertőzött növények maradványainak égetéssel való megsemmisítését elrendeli, de erről az ország egészére, vagy meghatározott területére kiterjedően intézkedik.

Erre a döntésre jelen időszakban intézkedés ez idáig nem történt, ezért bármintű növényi hulladék égetése TILOS!

b) Természeti területen – gyepek, nád

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 21. § (1) bekezdésének b) pontja szerint természet területen a felügyelőség engedélye szükséges „*a gyepek, valamint a nád és más vízinvényzet égetéséhez.*”

Mivel ez idáig a környezetvédelmi felügyelőség nem adott ki ilyen engedélyt, ezért jelen időszakban természet területen is bármintű növényi hulladék égetése TILOS!

c) Erdőben és 200 m-es körzetében

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Etv.) az erdőben és annak kétszáz-méteres körzetében való tűzgyújtást és annak kivételeit szabályozza.

Az Etv. 65. § (1) bekezdése alapján „*erdőben tűz gyújtására és fenntartására - az erre a célra kijelölt helyek kivételével - csak az erdőgazdálkodó, annak hiányában az erdő tulajdonosa írásbeli engedélyre birtokában levő személy jogosult.*”

A kivételek:

- vágástéri hulladék égetése az erdőgazdálkodó által,
- erre a célra kijelölt és tűzvédelmi szempontból megfelelő kijelölt tűzrakó helyen kialakított,
- mészégető és faszénégető helyen.

Az Etv. 67. § (1) bekezdése alapján fokozott tűzveszély esetén az erdő határától számított kétszáz méteren belüli területre a miniszter - átmeneti időre - **általános tűzgyújtási tilalmat rendelhet el.**

Az Etv 65. § (5) bekezdése alapján „**tilos tüzet gyújtani erdőben, valamint annak kétszáz méteres körzetében lévő külterületi ingatlanokon a fokozott tűzveszély időszakában.**”

Tehát a tűzgyújtási tilalom elrendelése a kivételekre is vonatkozik!

Az erdők tűz elleni védelméről szóló 4/2008. (VIII. 1.) ÖM 12. §-a az erdőterület vonatkozásában szabályozza az égetési feltételeket beleértve a tűzgyújtási tilalom időszakát is, melynek teljesülését az MgSZH területi szerve és az **illetékes tűzoltóság ellenőrzi.**

Amennyiben az égetés feltételei a fenti jogszabályi környezet illetve hatósági engedélyek alapján adottak, akkor az élet- és vagyonbiztonságot szem előtt tartva az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 28/2011 (IX. 6.) BM rendelet alábbi előírásait kell betartani:

- A tervezett égetés helyét, időpontját és terjedelmét a megkezdés előtt legalább **24 órával** az illetékes hivatásos önkormányzati tűzoltóságnak **írásban be kell jelenteni.**
- A tarlóégetést a learatott gabonatóblákon úgy kell végrehajtani, hogy a tűzterjedés irányában a hasznos vad elmenekülhessen.
- A tarlónak minden oldalról egyidejűleg történő felgyújtása tilos.
- Az égetéshez csak a tarlómaradványok használhatók fel.
- A szalmát elégetéssel megsemmisíteni, lábön álló gabonatóbla mellett tarlót égetni tilos.
- A növényi hulladékok a hernyófészkeket és az arankafoltokat, csak a helyszínen szabad elégetni.
- Tarló- vagy a növényi hulladékégetés csak úgy végezhető, hogy az a környezetére tűz- és robbanásveszélyt ne jelentsen.
- A tarlót, illetve az érintett szakaszokat az égetés megkezdése előtt legalább 3 méter szélességben körül kell szántani, és az adott területen az apró vadban okozható károk elkerülése érdekében vadriasztást kell végrehajtani.
- A fasorok, facsoportok védelmére a helyi adottságoknak megfelelő, de legalább 6 méteres védősávot kell szántással biztosítani.
- A tarlóégetést 30 ha-nál nagyobb területen szakaszosan kell végezni, és csak az egyik szakasz felégetése után szabad a másik szakasz felégetéséhez hozzáfogni.
- A tarlóégetés időtartamára tűzoltásra alkalmas kéziszerszámmal (ásó, ásólapát, lapát, szikracsapó) ellátott, **megfelelő létszámú, kioktatott személy** jelenlétéről kell gondoskodni, és legalább egy traktort ekével a helyszínen készenlétben kell tartani.
- **A tarló- vagy a növényi hulladékégetés célját szolgáló tüzet őrizetlenül hagyni tilos, és veszély esetén, vagy ha a tüzre már szükség nincs, azt azonnal el kell oltani.**
- A tarló- vagy a növényi hulladékégetés **befejezése után** a helyszínt gondosan **át kell vizsgálni és a parázslást, izzást** - vízzel, földtakarással, kéziszer-számokkal stb. - **meg kell szüntetni.**

Ez 2013. év januárjától szigorodtak a jogszabályi előírások a szabad téri tüzek visszaszorítására érdekében. A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 5. §-a a földhasználó részére hasznosítási, ideiglenes hasznosítás, mellékhasznosítás kötelezettséget ír elő.

- A földhasználó köteles a **termőföldet művelési ágának** megfelelő termeléssel **hasznosítani, vagy termelés folytatása nélkül a talajvédelmi előírások betartása mellett a gyomnövények megtelepedését és terjedését megakadályozni** (hasznosítási kötelezettség).
- Szőlőt és gyümölcsöst a művelési ágának megfelelő termeléssel kell hasznosítani.

- Ha a termőföld más célú hasznosítását engedélyezték, a földhasználó köteles a termőföld engedélyezett célú felhasználásáig a hasznosítási kötelezettségét teljesíteni (ideiglenes hasznosítás).
- A földhasználó köteles a termőföldnek nem minősülő ingatlanon a növényzet gondozását rendszeresen elvégezni, ha ez az ingatlan más célú hasznosításának megfelelő területfelhasználást nem akadályozza, illetőleg nem korlátozza (mellékhasznosítás).
- A fentieket az ingatlanügyi hatóság rendszeresen ellenőrzi. Mulasztás esetén az ingatlanügyi hatóság földvédelmi bírsággal sújtja a földhasználót. Ha a földhasználati nyilvántartásban nincs bejegyzett földhasználó, a földvédelmi bírságot a tulajdonossal szemben kell kiszabni.

A tűzvédelmi hatóság tűzvédelmi bírsággal sújtja azon termőföld használót, aki termőföld hasznosítási, vagy mellékhasznosítási kötelezettségének **nem tesz eleget** (pl.: termelés folytatása nélkül a talajvédelmi előírások betartása mellett a gyomnövények megtelepedését és terjedését nem akadályozza meg). A kiszabott tűzvédelmi bírság összege 60.000 – 200.000 Ft-ig terjedhet.

A tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról szóló 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet 8. § (2) bekezdése alapján a **tűzvédelmi bírság** ugyanazon tényállás mellett - az azonnal megszüntethető szabálytalanságok kivételével - a tűzvédelmi bírságot kiszabó jogerős határozat közzétételét követő **két hónap elteltével szabható ki ismételten**.

Tűzvédelmi szabálytalanság	Tűzvédelmi bírság legkisebb mértéke /Ft/	Tűzvédelmi bírság legnagyobb mértéke /Ft/
1. Tűzvédelmi előírás megszegése, ha az tüzet idézett elő.	100 000	1 000 000
Tűzvédelmi szabály megszegése, ha az tüzet idézett elő		
2. és az oltási tevékenységben a tűzoltóság beavatkozása is szükséges.	200 000	3 000 000
A termőföld védelméről szóló törvényben előírt hasznosítási, vagy mellékhasznosítási kötelezettség		
3. elmulasztásával a tüzesetek megelőzéséről nem gondoskodik.	60 000	200 000

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tűzmegeelőzési Bizottság felhívja a lakosság figyelmét, hogy az égetéssel kapcsolatban a jogszabályi előírásokat minden esetben tartsák be, folyamatosan figyeljék, van-e érvényben az adott területen tűzgyújtási tilalom, és felelősségteljesen, kellő gondossággal járjanak el, tartsák szem előtt, az égő terméket a természetben eldobni tilos! Előzzük meg közösen a szabadtéri tüzek kialakulását!

Az Országos Tűzmegeelőzési Bizottság megbízásából készült kisfilmet az alábbi linkre kattintva tekintheti meg:

http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=press_video_index2&vid=32

A szabadtéri tüzekkel, erdőtüzekkel és a tűzgyújtási tilalommal kapcsolatos tudnivalóért keresse fel a www.katasztrofavedelem.hu, vagy a www.nebih.hu oldalakat!